

ਅਪਰਾਧਿਕ ਫੁਟਕਲ

ਐਚ.ਆਰ. ਖੰਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੇ

ਸ਼ੇਰੂ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1964 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਮਿਸਲੇਨੀਅਸ ਨੰਬਰ 579।

ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ, 1952 (1953 ਦਾ IV) - ਧਾਰਾ 66- ਪੰਚਾਇਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਐਸ.447 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਹੈ - ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ (1898 ਦਾ ਐਕਟ V)-ਧਾਰਾ 522- ਕੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ -ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950)- ਆਰਟੀਕਲ 227- ਹਾਈ ਕੋਰਟ- ਕੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1898 ਦੀ ਧਾਰਾ 522 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਪਰ ਪੰਚਾਇਤ ਉਸ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਬੇਦਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼

ਹੈ। ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66 (1) ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹਦਾਇਤ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕੰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਸਾਈਟ ਤੇ ਗਲਤ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਾਈਟ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤਾਕਤ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਸ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 522 ਨਿਆਂ, ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 522 ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਯਕੀਨਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ, ਦੇਹੜੂ, ਤਹਿਸੀਲ ਸਮਰਾਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ 16 ਫਰਵਰੀ, 1963 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਆਰ. ਐਮ. ਵਿਨਿਆਕ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਐਸ.ਐਸ. ਕੰਗ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਹੁਕਮ

ਖੰਨਾ J.- ਸ਼ੇਰੂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਿੰਡ ਦੇਹੜੂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ 16 ਫਰਵਰੀ, 1963 ਦੇ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਕਰਤਾਰਾ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਗਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 447 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ 10 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣਾ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਹਟਾ ਦੇਣ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਫਸਟ ਕਲਾਸ ਸਮਰਾਲਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ 23 ਨਵੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀਆਂ ਟਹਿਣੀਆਂ ਅਤੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਖੰਭੇ ਲਗਾਏ ਸਨ। ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਾਨ ਉਸ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਨੇ 27 ਜੁਲਾਈ, 1961 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਬਾੜਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਪਰ, ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਸ ਸਾਈਟ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ, ਨੰਬਰਦਾਰ ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਪਲਾਟ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ।

ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਵਿਨਾਇਕ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਯਕੀਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਅਧੀਨ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਯਕੀਨਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਫਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਪੰਚਾਇਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਵੇਖਦਾ

ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ, 1952 ਦੀ ਧਾਰਾ 66 (1) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :-

66 (1) ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1898, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ-1908 ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਪਰ ਪੰਚਾਇਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਜਾਇਜ਼ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਮਾਲੀਆ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਜੋ ਨਿਆਂ, ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇ।

ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਅੱਗੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 522 ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 522 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਬੇਦਖ਼ਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਬੇਦਖ਼ਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ

ਹੈ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 522 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਫਿਰ ਵੀ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਬੇਦਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66 (1) ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ, ਵਾਕ ਜਾਂ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂ, ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਸਾਈਟ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਬਹਾਲੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਬੇਦਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਆਂ, ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕੰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਸਾਈਟ ਤੇ ਗਲਤ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ

ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 522 ਨਿਆਂ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 522 ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਥਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਕੋਲ ਪੂਰੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ।

ਮੇਰਾ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਆਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਖਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Onam
(Translator)